

Diarienummer: OSN 2023-00836

Möte med LSS-rådet

Dag: 18 september 2024

Ordförande: Asal Gohari

Tjänsteperson: Isabel Anheller

Sekreterare: Isabel Anheller

Telefon: 018 726 00 13

E-post: isabel.anheller@ uppsala.se

Personer som är med på mötet

Asal Gohari, ordförande.

Politiker i partiet Socialdemokraterna

Pia Ek, vice ordförande.

Från organisationen FUB Uppsala, Knivsta.

Carolina Bringborn, ledamot.

Politiker i partiet Moderaterna.

Jonas Wik, ledamot.

Från föreningen Autism Uppsala län.

Catarina Bernet, ledamot.

Från organisationen FUB Uppsala.

Annie Matsson, ledamot.

Från föreningen Autism Uppsala.

Frigg Mignell, ledamot.

Från länsförbundet Neuro Uppsala län.

Michael Jestin, ombudsman.

Från förbundet Funktionsrätt Uppsala kommun.

Birgitta Anér, ersättare.

Från föreningen Autism Uppsala.

Magnus Lindén, ersättare.

Från organisationen FUB Uppsala.

Personer som är inbjudna på mötet

Lenita Granlund, förvaltningsdirektör på

vård- och omsorgsförvaltningen

Liselotte Engqvist, avdelningschef,

på arbete och bostad

Eric Sand, enhetschef

på Trafikcentralen

Louise Westin, HR-chef

på Uppsala kommun

Punkt 1

Ordförande Asal startar mötet.

Punkt 2

Birgitta Anér, får ansvar för att kontrollera anteckningarna från dagens möte.

Punkt 3

Punkterna för dagens möte godkänns.
Asal berättar om förra mötet.

Birgitta påminner om sin tidigare fråga om arbetskläder.

Och om den så kallade lokalförsörjningsplanen.
En plan för hur man får bra och billiga lokaler.

Asal säger att LSS-rådet ska prata om den frågan.

Flera på mötet vill lägga till en punkt och prata om de sexuella övergreppen som hänt i hemtjänsten.

Där två äldre kvinnor har blivit tvingade att ha sex mot sin vilja.

Pia berättar att hon slutar som vice ordförande.

Catarina Bernet blir ny vice ordförande.

Punkt 4

Regionen tar över ansvaret för färdtjänst

(Bilaga 1)

Eric Sand och Hannes Widmark

från Trafikcentralen berättar.

Region Uppsala tar över ansvaret för

färdtjänsten, från Uppsala kommun.

Färdtjänst fungerar som en taxi

och är till för personer

som har en funktionsnedsättning

och inte kan åka buss eller tåg.

När Region Uppsala tar över ansvaret för

färdtjänsten,

blir det ett nytt system

där man planerar och beställer färdtjänst.

Det nya systemet kommer att vara bättre.

Men det är fortfarande nytt

och Uppsala kommun testar det,

så att det fungerar bra.

När det nya systemet är klart,
ska flera kommuner i Uppsala län använda det.

Frågor om färdtjänst

LSS-rådet pratade om frågor om färdtjänsten.

Kommer det att kosta lika mycket pengar
som i dag,
att ta med en extra person som sällskap?
Eller att ta med en extra kasse, till exempel,
när man åker färdtjänst?
Och kommer det gå att åka färdtjänst
utanför Uppsala kommun?

En annan fråga som LSS-rådet pratade om
är om det kan bli dåligt på något sätt,
för barn och unga som har färdtjänst,
när regionen tar över ansvaret.

Det finns inte svar på alla frågor nu.
Hannes tror bara att det blir små skillnader
för dem som har färdtjänst.
Personalen som jobbar i färdtjänsten i dag,
kommer att fortsätta jobba när regionen tar
över, till exempel.
Och regionen har ansvar för
att det inte ska bli sämre.

Kommunen skriver ett avtal,
en sorts plan,
med regionen om färdtjänsten.
LSS-rådet och nämnden tittar på avtalet
innan det skrivs under.

Kommunen pratar också med brukarna
innan regionen tar över ansvaret för
färdtjänsten.
Så att det blir bra för dem som har färdtjänst.

Brukare berättar vad de tycker om färdtjänsten

(Bilaga 2)

De som åker färdtjänst, brukarna,
har talat om vad de tycker om färdtjänsten i
dag.

De som är med i LSS-rådet
pratar med varandra i 4 grupper
om vad brukarna tycker.

Här är det viktigaste sakerna som brukarna sagt.

Chaufförerna behöver utbildning

Chaufförerna, de som kör färdtjänstens bilar,
kan för lite om funktionsnedsättning.

De förstår inte att den de skjutsar
har en funktionsnedsättning.
Därför behövs en halvtimmes utbildning
för chaufförer varje halvår.

Förslaget är att Funktionsrätt håller i
utbildningen.

Brukare som åker färdtjänst ska också vara med
och berätta för chaufförerna
hur de ska prata med brukarna
på ett bra och trevligt sätt.

Vill ha kamera i taxin

Det är bra om färdtjänstens bilar
har kamera i taxin.
En kamera är bra för att spela in
om chauffören säger elaka och kränkande saker.
Du som åker,
ska kunna välja att stänga av kameran i taxin.

Chaufförer är stressade när de kör

Chaufförerna har ofta stressiga scheman,
för att de ska skjutsa många.
Det gör att de är stressade när de kör
och att det kan kännas farligt att åka färdtjänst.
Det känns stressigt att åka färdtjänst,

när chaufförerna är sena och stressade.

Stressigt att åka med andra

Att du måste åka färdtjänst
tillsammans med andra,
är stressigt.

Färdtjänstens bilar är inte gjorda för dem som åker

Färdtjänstens bilar är inte gjorda
för dem som åker.

Bilarna är för höga och svåra att komma upp i.

Och bilarna har för djupa säten, till exempel.

Vill att det ska vara enklare att åka färdtjänst

Brukarna vill att det ska vara enklare
att åka färdtjänst.

När du reser från daglig verksamhet
och ska till en aktivitet,
måste du först åka hem, till exempel.

Otydligt vad du ska säga när du bokar

Brukarna vet inte vad de ska säga
när de bokar resan.

Ska de säga detaljer,
som att chauffören ska köra in
och hämta på gården, till exempel?

Vet inte om det går att boka längre resor med färdtjänst

Det är otydligt,
vilka regler som gäller för färdtjänst.
Får du boka en längre resa,
till en annan kommun än Uppsala?
Reglerna är olika i olika kommuner.

Färdtjänst är för dyrt

Det kostar pengar att ta med en extra väska
eller en extra kasse till exempel.
Ta bort de extra kostnaderna.

Att åka taxi med färdtjänst kostar mer
än ett buskort på UL.
Det skulle vara bra med ett högkostnadsskydd.
Alltså att det finns en gräns
för hur mycket pengar det får kosta
att åka färdtjänst.

Stressigt att passa tider

Det är ofta stressigt
och skapar mycket oro att passa tider.
När du måste skynda sig ut, till exempel.
Därför är det viktigt
att chauffören hör av sig om den är sen.

Kan inte välja exakta tiden du vill vara framme

I dag kan du boka färdtjänst via en app.

Då måste du välja en tidsperiod för när taxin ska komma fram.

Du kan alltså inte välja exakt den tiden du vill vara framme.

Om du har en tid att passa, är det stressigt och svårt att välja en tidsperiod.

Finns inga bra sätt att klaga på färdtjänsten

Det finns inget bra sätt att klaga på färdtjänsten.

Färdtjänsten behöver fixa ett system där det är enkelt att skriva saker som måste bli bättre.

Vill ha bättre sätt att utvärdera färdtjänsten

Beställningscentralen, dit du ringer för att beställa färdtjänst, behöver ett bättre sätt att utvärdera när brukare har klagat på dem.

I dag ringer de upp några som har klagat, men inte alla.

De måste ringa till fler personer.

Det vore bättre med en app,
än att ringa.

Många brukare har svårt att svara
och prata i telefon.

Diskussion om färdtjänsten efter gruppernas presentation om vad brukarna tycker

Eric tackar för gruppernas sammanfattningar
om vad som behöver bli bättre med
färdtjänsten.

Erik säger att

chaufförer utbildas varje vecka.

Brukare ska kontakta färdtjänsten
om chauffören inte är trevlig och hjälpsam eller
inte följer lagen

Det går bra att ringa färdtjänsten
en halvtimme innan man vill åka.

Färdtjänsten behöver bli bättre på att prata med
den som har klagat

Erik vill veta vad brukarna tycker
om den nya appen
som är godkänd att använda.

Erik säger också att kommunen har ett så kallat synpunktshanteringssystem. Där kan du skriva till kommunen när saker inte funkar bra. Det kanske går att använda samma system för att skriva när färdtjänsten fungerar dåligt.

Punkt 5

Regler om 11 timmars vila för personliga assistenter

(Bilaga 3.)

Louise Westin berättar om nya regler för så kallad dygnsvila. Och Liselotte Engqvist svarar på frågor.

Varje dygn har 24 timmar.

Nya regler säger att alla som jobbar i Sverige, måste få vila 11 timmar i sträck varje dygn.

Till exempel:

jobbar du på dagen,

så måste du få vila 11 timmar på natten.

Jobbar du på natten,

så måste du få vila 11 timmar på dagen.

Det betyder att en personlig assistent

som jobbat 9 timmar, till exempel,
sen måste få 11 timmars paus
innan den får jobba igen.

Fråga:

Hur påverkar det här en person
som har personlig assistent 24 timmar varje
dygn?

Svar:

Tidigare kunde en personlig assistent jobba på
kvällen

och sen igen nästa dag på morgonen.

De nya reglerna gör

att en till personlig assistent måste jobba några
timmar.

Det betyder att personen som har personlig
assistent

får hjälp av två personer i stället för en.

Reglerna gör det också svårare
att åka i väg på semester-resor.

De flesta privata företag

som har personliga assistenter,

följer samma regler som kommunen.

Men inte alla.

Just nu pratar flera privata företag
om ett nytt avtal,
alltså nya regler som de ska följa.
De tror att det nya avtalet är klart
hösten år 2025.

Punkt 6

Information om pengar och LSS- utjämningsystemet

(Bilaga 4.)

Lenita Granlund berättar:

Det så kallade LSS-utjämningsystemet har funnits i Sverige sedan år 2004.

LSS-utjämningsystemet betyder att Sveriges 290 kommuner, delar rättvist på pengarna det kostar, att hjälpa alla personer i Sverige med LSS-beslut.

Nu kommer ett nytt förslag för hur Sveriges kommuner ska dela på vad det kostar.

Kommunstyrelsen ska svara på vad de tycker om det nya förslaget.

En expert på LSS ska vara med när kommunstyrelsen pratar om det. Kommunen ska fundera på hur mycket pengar de behöver till LSS.

Statsbidrag är pengar som staten ger till kommuner och regioner.

De finns både generella och riktade statsbidrag.

De generella statsbidragen ska gå till många olika saker och de riktade statsbidragen till en särskild sak. Det finns kritik mot de riktade statsbidragen. För det kan vara så att pengarna inte går till det som kommunen mest behöver pengarna till.

Det finns förslag på att statsbidragen bara ska vara generella.

Det betyder att kommunen nu pratar om och tittar på, hur mycket pengar de behöver, för att hjälpa personer med LSS-beslut på bästa sätt.

Habiliteringsersättning är pengar, en slags lön, som personer som går på daglig verksamhet får.

Fråga: Bestämmer kommunen själv om habiliteringsersättning?

Lenita svarar:

Ja, kommunen bestämmer själv,
hur mycket pengar habiliteringsersättningen är.

Birgitta säger:

LSS-gruppen får alltid minst pengar
från det generella statsbidraget.

Lenita svarar:

Sveriges kommuner och regioner, SKR,
har bestämt att det är extra viktigt att jobba
med LSS.

Asal säger:

Jag tror inte att statsbidragen
för habiliteringsersättning
kommer att försvinna snart.
Eftersom vi sett att fler personer
går på daglig verksamhet nu, än tidigare.

Punkt 7

LSS-lagen har funnits i 30 år

Michael Jestin från Funktionsrätt berättar hur
LSS har ändrats under 30 år.

I år, 2024, har LSS-lagen funnits i 30 år.

Det är svårare att få hjälp med en insats

enligt LSS i dag.

Det gör det svårare för personer med LSS-beslut att leva ett lika bra liv som andra människor.

Det är svårare att få
en kontaktperson,
en ledsagare
och en personlig assistent.

Det krävs fler intyg.

Och intygen som ska fyllas i,
är svårare och krångligare.

Det är också svårt att få tid hos läkare och
arbetsterapeut som ska skriva intygen.

Ibland är det omöjligt
att få regionen eller kommunen
att skriva intyg.

Både politiker

och de som jobbar på myndigheter, säger:

”du kan överklaga”,

alltså protestera eller klaga,

om du inte är nöjd med vad vi bestämt.

Men många människor har svårt att förstå
hur de gör för att överklaga.

Många människor känner
att de behöver mer information.

Michael har hjälpt flera personer
att överklaga beslut som de tycker är fel.
Han säger att det behövs flera personer
som kan hjälpa till att protestera
mot beslut som är fel.
Så att fler kan få en insats enligt LSS,
när de behöver det.

Att det är så svårt att överklaga och förstå hur
man gör,
får människor att sluta tro på
att de kan få hjälp av samhället,
säger Michael.

När Michael pratat,
var det flera i LSS-rådet som tyckte saker.

Till exempel sa de att det är svårt
att vara den som behöver hjälp.
Och att det är tufft och svårt att sitta ensam
och prata med den som bestämmer
om man ska få hjälp eller inte.

Det vore bra att människor som söker hjälp,
får information före ett beslut fattas.
Och bra att få längre tid på sig
att överklaga ett beslut.

De sa också att det är bra att kolla upp om det är många människor som får nej från myndigheterna, när de söker samma LSS-insats.

Det är bra att prata mer om LSS-lagen på ett annat LSS-råd.

Asal säger:

Jag ska bjuda in personer till LSS-rådet som jobbar med att fatta beslut om LSS.

Punkt 8

Storkonferensen 30 oktober år 2024

Pia Ek berättar om Storkonferensen.

FUB Uppsala-Knivsta, håller i Storkonferensen en gång om året. Personer som har rätt till en insats enligt LSS, bjuder in politiker från riksdag, kommun och region, till Storkonferensen för att prata.

Storkonferensen är i Uppsala **onsdag 30 oktober**, klockan 15.00–18.00 i Tovensalen i Missionskyrkan.

Klicka på länken för att läsa mer om

Storkonferensen

[Storkonferensen 2024 - FUB UPPSALA-KNIVSTA](#)

Punkt 9

Det här händer just nu

(Bilaga 5)

Liselott Engqvist berättar

Musik med mera har konsert 1 november

Dagliga verksamheten Musik med mera, firar 10 år.

De bjuder in till konsert 1 november.

Konserten är på UKK,

Uppsala konsert och kongress

och kostar 220 kronor.

Du kan köpa biljetter på UKKs webbsida:

[Jubileumskonsert med Musik med mera -](#)

[Uppsala Konsert & Kongress](#)

TV-programmet Frågan är fri sänds i SVT

TV-programmet Frågan är fri,

ska visas i SVT1 och på SVT play.

Programmet börjar visas 10 november.

I programmet intervjuar

personer med autism och intellektuell
funktionsnedsättning

kända personer.

Till exempel Sveriges statsminister.

Se programmet genom att klicka på länken:

[Frågan är fri | SVT Play](#)

Kålan behöver större lokaler

Kålan ordnar aktiviteter på fritiden

för vuxna som har ett LSS-beslut.

Kålans lokaler är för små

och bara 50 personer kan vara där samtidigt.

Aktivitetserna på Kålan är populära

och det blir ofta fullt.

Det behövs både en större lokal

och flera likadana ställen som Kålan i Uppsala.

Snart kommer ett beslut

om Kålan kan få en större lokal.

Punkt 10

Sexuella övergrepp i hemtjänsten

Lenita Granlund berättar

Två äldre kvinnor

har varit med om sexuella övergrepp.

De har alltså blivit tvingade till sex
fast de inte vill.

Det är manlig personal som jobbar i
hemtjänsten
som tvingat kvinnorna till sex.

Media har skrivit mycket om det som hänt.
Lenita säger att allt som media sagt och skrivit
inte stämmer.

Nu jobbar
politiker, chefer och personalen i hemtjänsten
för att det ska bli tryggare
för alla som får hjälp av hemtjänsten.
Så att övergrepp inte kan hända igen.

Till exempel pratar chefer och personal
med alla som får hemtjänst
och med deras familjer.

Männen som tvingat till sig sex,
har nu slutat jobba i hemtjänsten.

I polisens belastningsregister står det
när man gjort ett brott.

Politikerna i Kommunstyrelsen har bestämt,
att chefer måste kolla upp all ny personal,

i polisens belastningsregister,
innan de börjar jobba i hemtjänsten.

Den som gjort ett allvarligt brott,
får inte jobba i hemtjänsten.

Alla chefer får utbildning för att lära sig att kolla
ny personal på ett bra sätt.

Lenita berättar, att hon och andra chefer,
kollar om de får använda
polisens belastningsregister
när de ska anställa annan ny personal
till förvaltningen.

Det är bra om de får kolla,
så att en person som ska jobba med LSS,
inte har gjort ett brott.

Punkt 11

Mötet avslutas

Asal tackar för i dag.

Bilagor

Bilaga 1, Eric Sand, tema färdtjänst

Bilaga 2, workshop, sammanställning

synpunkter

Bilaga 3, Louise Westin, regelverk 11 timmars

dygnsvila

Bilaga 4, Lenita Granlund, SOU, ekonomi, LSS

utjämningsystem

Bilaga 5, Liselotte Engqvist, På gång